

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky

Věstník literární

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky, Vol. 10 (1881), No. 5, 282--284

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/109379>

Terms of use:

© Union of Czech Mathematicians and Physicists, 1881

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

ui même reductible à des irrationnelles algébriques“ v Journ. de Math. t. XVI. 1851; jiný důkaz obsahuje pojednání *G. Cantora* „Über eine Eigenschaft des Inbegriffs aller reellen algebraischen Zahlen“ v Borchardt's Journal, Bd. 77. Takovým číslem transcendentním jest na př. konstanta Ludolfova π , ač o vyšších mocninách jejich důkaz není ještě proveden; taktéž znamenitá konstanta e honosí se touto vlastností, jakož zcela přesně dokázal Ch. *Hermite* v pojednání „Sur la fonction exponentielle“ 1874. (Srovnej, co o těchto dvou konstantách obsaženo ve spise *Studnička* „Algebraické tvarosloví“ pag. 233 et seqq.).

Věstník literární.

Měřické tvaroznalství

v rovině i prostoru,

sestavil **A. Barborka**, professor v Pardubicích,

jest nejnovější plod geometrický, určený pro první třídu realk a realných gymnasií, jakož i pro školy průmyslové, z čehož poznáváme, jakého asi jest rázu. Jak velezkušený p. spisovatel v předmluvě praví, opírá se spisek tento o celou řadu intencí, vyslovených vys. c. k. ministerstvem vyučování v letech posledních, a má za základ *Andělův* spis „Das geometrische Ornament“, při čemž však výhradně má *žáky* na zřeteli. Nemohouce se podrobněji pouštět do jeho obsahu, připomínáme toliko, že vnější úprava jest velmi sličná a že zejména 83 obrazy s 1 tabulkou, jež v něm jsou obsaženy, vesměs jsou názorně provedeny. *Std.*

Dále budiž zde oznámeno, že vyjde do konce tohoto roku školního *třetí vydání**) spisu p. *Jarolímkova*

Geometrie pro IV. třídu škol realných,

jež obsahovati bude všechno učivo, jakéž bylo *nejnovější* osnovou ze dne 23. dubna 1880 č. 6233 real. škole IV. vyměřeno, při

*) Druhé vydání zde dříve ohlášené bylo dle předpisu doplněno, čímž povstala kniha nová.

čemž za základ vzaty jsou podrobné instrukce, uveřejněné dne 15. února t. r. ve Věstníku ministerském.

Že novým tímto vydáním dostane se našim školám realným spisu velmi důkladného a potřebám příslušným zcela přiměřeného, můžeme již nyní zcela bezpečně tvrditi, jelikož pan spisovatel zajisté ničeho nezanedbal, čím by vnitřní i vnější hodnotu spisu svého mohl zvýšiti. A uvážíme-li, že spis tento nejnovějším intencím vys. c. k. ministerstva vyučování snaží se co nejuplněji vyhověti, *obsahuje vše, co jest předepsáno, a vynechává vše, co stricte do IV. třídy nepatří*, uznáme zajisté, že zasluhuje vedle dosavadních spisů podobným účelům sloužících zvláštního povšimnutí, jemuž jej též zde co nejvřeleji doporučujeme. Std.

Co nejdříve bude se vydávati

VŠEOBECNÝ ZEMĚPIS

čili

astronomická, mathematická a fysikalní geografie,

sepsal

Dr. F. J. Studnička,
professor na cis. král. universitě,

sešit 5.

v němž ukončena jest na str. 274 část prvá, obsahující zeměpis hvězdářský, a počíná část druhá, jednající o tak zvaném zeměpisu měřickém čili mathematickém, ana rozvržena jest na oddělení čtyři, mající za obsah nauku:

1. O tvaru země.
2. O měření země.
3. O velikosti země.
4. O zobrazování země.

V pátém sešitu, jenž se právě dotiskuje, jedná se o tvaru země a sice napřed o všestranné vypuklosti povrchu zemského, načež následují důkazy, že jest tvaru kulového, a výsledky z této podoby plynoucí, zejména se zřetelem k některým zjevům na různých obzorech se vyskytujícím; na to následuje podrobný výklad kulových souřadnic k zemi se vztahujících, zejména přenesení rovníkové soustavy nebeské na povrch zemský a končiti se bude výzkumy, týkajícími se s ploštností zemské. I v tomto sešitu obsaženo jest mnoho obrazců, mezi nimiž vyniká velké

vypodobnění *obrovského refraktoru*, jenž právě byl v Anglii dohotoven pro novou hvězdárnu vídeňskou a jehož délka měří 33' 6" a otvor má v průměru 27" (anglické míry). *Std.*

Oznámení.

Konečně oznamuji zde, že tímto sešitem končí se *desátý ročník* a tedy první dekada našeho *Časopisu pro pěstování matematiky a fysiky*, jenž dosud rozmanitým způsobem vyplňovati se snažil různé a to dosti ještě značné a citelné mezery ve skrovné naší literatuře mathematicko-fysikalní.

Různé jej potkávaly osudy v různých ročnících a velmi rozmanité byly úsudky, jež se o něm veřejně a zvláště soukromě zde i na venkově pronášely a jež byly vesměs příznivé, pokud se zakládaly na *objektivním* pojmání našich potřeb a prostředků literárních. Skládaje pro pokračující slábnutí zraku svého redakci do rukou nakladatelských, nemám než nejvřelejší přání, aby se za nové redakce vyhovělo všem požadavkům, jež kdy od koho byly vysloveny, a aby se časopis náš, jenž i za hranicemi nezůstal neznámým, oblíbeným střediskem stal pro všechny mathematické snahy, pokud v rouše *českém* vyhledávají a nabývají platnosti.

Rukopisy, jež dosud z příčin rozličných nebyly uveřejněny, odevzdány budou redakci nové, aby s nimi naložila dle uznání svého; kdo by si přál vrácení nějaké zásilky, nechť se prozatím obrátí na správu Jednoty, dokud nebude nová redakce ve známost uvedena.

Dr. F. J. Studnička,

v. ř. řádný profesor matematiky na vysokých školách Karlo-Ferdinandských.

Oprava.

Na str. 185 ř. 4 shora sluší čísti *méně* místo více.

" " " " 10 " " " *více* " méně,
kterýžto „lapsus calami“ ostatně následujícím pravidlem jest odstraněn
a soudným čtenářem byl zajisté hned opraven.